Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2016. gada 7. septembrī*

Apelācija — Aizliegtas vienošanās — LESD 101. pants — 1992. gada 2. maija Eiropas Ekonomikas zonas līguma 53. pants — Automašīnu stiklu Eiropas tirgus — Nolīgumi par tirgu sadali un apmaiņa ar komerciāli sensitīvu informāciju — Naudas sodi — 2006. gada pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai — 13. punkts — Pārdošanas apjoms — Regula (EK) Nr. 1/2003 — 23. panta 2. punkta otrā daļa — Likumiskais naudas soda maksimālais apmērs — Valūtas maiņas kurss naudas soda maksimālā apmēra aprēķināšanai — Naudas soda apmērs — Neierobežota kompetence — Viena produkta uzņēmumi — Samērīgums — Vienlīdzīga attieksme

Lieta C-101/15 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2015. gada 27. februārī iesniedza

Pilkington Group Ltd , Latoma [*Lathom*] (Apvienotā Karaliste),

Pilkington Automotive Ltd , Latoma,

Pilkington Automotive Deutschland GmbH , Vitena [*Witten*] (Vācija),

Pilkington Holding GmbH , Gelzenkirhena [*Gelsenkirchen*] (Vācija),

Pilkington Italia SpA , Sansalvo [*San Salvo*] (Itālija),

ko pārstāv *S. Wisking* un *K. Fountoukakos-Kyriakakos*, *solicitors*, kā arī *C. Puech Baron*, advokāts,

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *A. Biolan*, *M. Kellerbauer* un *H. Leupold*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Likurgs [*C. Lycourgos*], E. Juhāss [*E. Juhász*], K. Vajda [*C. Vajda*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente),

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 2. marta tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2016. gada 14. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzībā *Pilkington Group Ltd*, *Pilkington Automotive Ltd*, *Pilkington Automotive Deutschland GmbH*, *Pilkington Holding GmbH* un *Pilkington Italia SpA* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2014. gada 17. decembra spriedumu *Pilkington Group* u.c./Komisija (T-72/09, nav publicēts, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2014:1094), ar kuru minētā tiesa ir noraidījusi prasību galvenokārt atcelt Komisijas 2008. gada 12. novembra Lēmumu COM(2008) 6815, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (COMP/39.125 – Automašīnu stikls), grozīts ar 2009. gada 11. februāra Lēmumu C(2009) 863, galīgā redakcija, un 2013. gada 28. februāra Lēmumu C(2013) 1119 *final* (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), ciktāl šis lēmums attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzējām, un pakārtoti atcelt šī lēmuma 2. pantu, ciktāl ar to apelācijas sūdzības iesniedzējām ir piemērots naudas sods, vai vēl pakārtotāk – samazināt šī naudas soda apmēru.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 1/2003

2 Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 23. panta "Soda naudas" 2. punktā ir noteikts:

"Komisija ar lēmumu var uzlikt soda naudas uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, ja tās tīši vai nolaidības dēļ:

a) pārkāpj [EKL] 81. vai 82. pantu [..]

[..]

Attiecībā uz katru uzņēmumu un uzņēmumu apvienību, kas piedalās pārkāpumā, soda nauda nepārsniedz 10 % no tās kopējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā.

[..]"

2006. gada pamatnostādnes

3 Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – "2006. gada pamatnostādnes"), 4.–6., 13. un 35. punktā ir noteikts:

"4. [..] Naudas sods jānosaka pietiekami preventīvā līmenī ne tikai tādēļ, lai sodītu attiecīgos uzņēmumus (konkrēti preventīvā iedarbība), bet arī tādēļ, lai kavētu citus uzņēmumus rīkoties pretēji [EKL] 81. un 82. pantam vai turpināt šādu rīcību (vispārēji preventīvā iedarbība).

5. Lai sasniegtu šos mērķus, Komisijai vajadzētu atsaukties uz pārkāpumā iesaistīto preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu, pieņemot to par pamatu naudas soda noteikšanā. Nosakot atbilstošo naudas soda summu, svarīgam vajadzētu būt arī pārkāpuma izdarīšanas ilgumam. [..]

6. Tāpēc pārkāpumā iesaistīto preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu saistībā ar pārkāpuma izdarīšanas ilgumu uzskata par piemērotu kompensācijas vērtību, kur parādās gan pārkāpuma ekonomiskais nozīmīgums, gan katra pārkāpumā iesaistītā uzņēmuma vainas īpatsvars. [..]

[..]

13. Lai noteiktu naudas soda pamatsummu, Komisija izmanto pārkāpumā tieši vai netieši [piemēram, ja ir noslēgta horizontāla vienošanās, kurā nosaka cenas konkrētam produktam, un minētā produkta cenu vēlāk izmanto tam, lai noteiktu augstākas vai zemākas kvalitātes produkta cenas] iesaistīto uzņēmuma preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu atbilstošajā [Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ)] teritorijā. [..]

[..]

35. Ārkārtas gadījumos Komisija pēc pieprasījuma var ņemt vērā uzņēmuma maksātnespēju konkrētā sociālajā un ekonomiskajā kontekstā. Nelabvēlīgs finanšu stāvoklis vai zaudējumi nav iemesls, lai Komisija piešķirtu šādu naudas soda samazinājumu. Samazinājumu var piešķirt tikai, pamatojoties uz objektīviem pierādījumiem, ka naudas soda uzlikšana atbilstoši šajās pamatnostādnēs paredzētajiem nosacījumiem neatgriezeniski apdraudētu attiecīgā uzņēmuma dzīvotspēju un izraisītu vērtības zudumu visiem tā aktīviem."

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

4 No pārsūdzētā sprieduma 1.–12. un 36. punkta izriet, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir uzskatījusi, ka noteikts skaits uzņēmumu, tostarp arī prasītājas, ir piedalījušās vienotā un turpinātā EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumā, ko veido automašīnu stiklu un/vai stiklu komplektu, kuros parasti ietilpst priekšējais vējstikls, aizmugurējais stikls un sānstikli, piegādes lielākajiem EEZ dibinātajiem automašīnu ražotājiem līgumu saskaņota sadale. Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējām Komisija šādu pārkāpumu konstatēja par laikposmu no 1998. gada 10. marta līdz 2002. gada 3. septembrim un par šo pārkāpumu noteica tām kopīgu un solidāru naudas sodu EUR 370 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punkts).

5 2013. gada 28. februārī Komisija pieņēma Lēmumu C(2013) 1119 *final*, grozot Lēmumu C(2008) 6815, galīgā redakcija, attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējām noteiktā naudas soda apmēra aprēķinu. Komisija ar šo lēmumu būtībā vēlējās labot divas kļūdas, kas, tāsprāt, tika pieļautas aprēķinos. Minētā lēmuma rezultātā jaunais apelācijas sūdzības iesniedzējām piemērotais naudas sods tika noteikts EUR 357 miljonu apmērā iepriekšējo EUR 370 miljonu vietā.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

6 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2009. gada 18. februārī un kurā labojumi izdarīti ar Vispārējās tiesas kancelejā saņemto 2013. gada 15. marta vēstuli, prasītājas cēla prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu, izvirzot sešus pamatus. Šīs apelācijas sūdzības izskatīšanas vajadzībām nozīme ir tikai trešajam, piektajam un sestajam pamatam par prasītājām piemērotā naudas soda aprēķināšanu. Prasītājas lūdza arī Vispārējo tiesu, lai tā vajadzības gadījumā un neatkarīgi no šiem atcelšanas pamatiem izmantotu savu neierobežoto kompetenci un samazinātu prasītājām piemērotā naudas soda apmēru.

7 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa noraidīja visu prasību kopumā.

Lietas dalībnieku prasījumi apelācijas tiesvedībā

8 Savā apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējas lūdz Tiesu:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl ar to tiek noraidīta par apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punktu celtā prasība;

— samazināt tām saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punktu piemēroto naudas sodu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

9 Komisija lūdz apelācijas sūdzību noraidīt un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelāciju

10 Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza trīs pamatus.

Par pirmo pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot 2006. gada pamatnostādņu 13. punktu

Lietas dalībnieku argumenti

11 Pirmajā pamatā, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 217.–227. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē Vispārējo tiesu par to, ka tā par pamatotu ir atzinusi apstākli, ka Komisija, nosakot apelācijas sūdzības iesniedzējām piemērotā naudas soda pamatsummu, ir ņēmusi vērā pārdošanas apjomu, kas gūts saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti pirms pārkāpuma laikposma un no jauna apspriesti minētajā laikposmā (turpmāk tekstā – "strīdīgais pārdošanas apjoms").

12 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa tādējādi ir pamatojusies uz 2006. gada pamatnostādņu 13. punkta jēdziena "pārkāpumā tieši vai netieši iesaistītā uzņēmuma preču vai pakalpojumu pārdošanas apjoms" kļūdainu interpretāciju. Šīs jēdziens neļaujot Komisijai pamatoties uz strīdīgo pārdošanas apjomu, ciktāl ir acīmredzams, ka tas nekādā veidā nevar ietilpt pārkāpumā, pat ja pārkāpuma mērķis bija pārkāpuma tirgus vispārīga stabilizēšana. Līdz ar to minētā apjoma ņemšana vērā nesniedzot "piemērotu kompensācijas vērtību" šo pamatnostādņu 6. punkta izpratnē, jo tā rezultātā tiekot pārvērtēta pārkāpuma ekonomiskā nozīme, tā uzņēmuma vainas īpatsvars, kas šī pārkāpuma ietvaros sasniedzis minēto pārdošanas apjomu, un pārkāpuma nelabvēlīgā iedarbība.

13 Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzsver, ka neviens no pārsūdzētā sprieduma 225. punktā minētajiem Vispārējās tiesas motīviem par pārkāpuma darbības veidu un mērķi nepierāda, ka strīdīgais pārdošanas apjoms ietilptu pārkāpumā.

14 Komisija uzskata, ka visi apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti ir jānoraida kā nepamatoti.

Tiesas vērtējums

15 Pirmajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriezdama, ka Komisija, aprēķinot apelācijas sūdzības iesniedzējām piemēroto naudas sodu, vērā ņemamajā pārdošanas apjomā saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 13. punktu "pārkāpumā tieši vai netieši iesaistīto uzņēmuma preču vai pakalpojumu pārdošanas apjom[ā]" varēja iekļaut strīdīgo pārdošanas apjomu.

16 Runājot par naudas soda piemērošanu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu, Tiesa jau ir nospriedusi, ka Komisijai katrā konkrētā gadījumā, ņemot vērā tā kontekstu, kā arī ar minēto regulu izveidotās sodu sistēmas izvirzītos mērķus, ir jānovērtē iecerētā ietekme uz attiecīgo uzņēmumu, it īpaši ņemot vērā apgrozījumu, kas atspoguļo šī uzņēmuma patieso ekonomisko situāciju laikposmā, kad ticis izdarīts pārkāpums (spriedums, 2015. gada 9. jūlijs, *InnoLux*/Komisija, C-231/14 P, EU:C:2015:451, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

17 Šajā ziņā, nosakot naudas soda apmēru, ir atļauts ņemt vērā gan uzņēmuma kopējo apgrozījumu, kas ietver, kaut arī aptuvenu un neskaidru, norādi uz uzņēmuma lielumu un tā ekonomisko spēju, gan arī tikai daļu no šī apgrozījuma, ko veido preces, attiecībā uz kurām izdarīts pārkāpums, un tādējādi ietver norādi uz pārkāpuma apmēru (spriedums, 2015. gada 9. jūlijs, *InnoLux*/Komisija, C-231/14 P, EU:C:2015:451, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 2006. gada pamatnostādņu 13. punktā ir noteikts, ka, "lai noteiktu naudas soda pamatsummu, Komisija izmanto pārkāpumā tieši vai netieši [..] iesaistīto uzņēmuma preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu atbilstošajā EEZ teritorijā". Šo pamatnostādņu ievaddaļas 6. punktā ir precizēts, ka "pārkāpumā iesaistīto preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu saistībā ar pārkāpuma izdarīšanas ilgumu uzskata par piemērotu kompensācijas vērtību, kur parādās gan pārkāpuma ekonomiskais nozīmīgums, gan katra pārkāpumā iesaistītā uzņēmuma vainas īpatsvars".

19 No tā izriet, ka 2006. gada pamatnostādņu 13. punkta mērķis ir uzņēmumam piemērotā naudas soda apmēra aprēķinā kā sākumpunktu izmantot apmēru, kas atspoguļo pārkāpuma ekonomisko ietekmi un šī uzņēmuma nozīmi pārkāpumā. Līdz ar to, lai arī minētajā 13. punktā paredzētais pārdošanas apjoma jēdziens, protams, nevar tikt piemērots tādējādi, lai tas ietvertu attiecīgā uzņēmuma pārdošanas apjomu, kas neietilpst pārmestās aizliegtās vienošanās piemērošanas jomā, tas tomēr apdraudētu ar šo tiesību normu sasniedzamo mērķi, ja šis jēdziens tiktu uzskatīts par tādu, kurš attiecas vienīgi uz apgrozījumu, kas panākts tikai ar pārdošanu, par kuru ir konstatēts, ka to ir reāli ietekmējusi aizliegtā vienošanās (spriedumi, 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 76. punkts, kā arī 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 57. punkts).

20 Runājot par strīdīgo pārdošanas apjomu, ja, kā to apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējas, tas būtu bijis gūts, pamatojoties uz līgumiem, kuri noslēgti pirms pārkāpuma laikposma, tik un tā pārsūdzētā sprieduma 226. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti nospriedusi, ka Komisija bija tiesīga to iekļaut pārdošanas apjomā, kas aprēķināts, piemērojot 2006. gada pamatnostādņu 13. punktu, lai tādējādi aprēķinātu naudas soda pamatsummu, tāpat kā pārdošanas apjomu, kas gūts, pamatojoties uz piegādes līgumiem, kuri noslēgti pārkāpuma laikposmā, bet par kuriem nav ticis pierādīts, ka tie konkrēti būtu bijuši daļa no kolūzijas.

21 No pārsūdzētā sprieduma 222.–225. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi Komisijas izmantoto aprēķina metodi, izvērtējot ar pārkāpuma darbības veidu un mērķiem saistītus motīvus, uz kuriem šī iestāde pamatojās, lai secinātu, ka strīdīgā pārdošanas apjoma ņemšana vērā bija pamatota, jo tas ļāva parādīt pārkāpuma ekonomisko nozīmi.

22 Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 224. un 225. punktā uzskatīja, ka strīdīgā pārdošanas apjoma ņemšana vērā bija pamatota, ievērojot gan aizliegtās vienošanās tvērumu un darbības veidu, gan tās mērķi attiecībā uz tirgus vispārējo stabilitāti, tādēļ kolūzija attiecībā uz katru piegādes līgumu nebija nepieciešama, lai sasniegtu šo mērķi. Šajā ziņā Vispārējā tiesa ir pamatoti konstatējusi, ka šādos apstākļos kolūzijas nepieciešamība attiecībā uz noteiktu piegādes līgumu ir atkarīga no piegāžu sadales, subjektīvas vajadzības veikt pasākumus, lai saglabātu attiecīgās tirgus daļas, kā arī no katra līguma spējas radīt ievērojamas pārmaiņas katra aizliegtās vienošanās dalībnieka iecerētajā vispārējās piegādes shēmas daļā.

23 Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotajam šie apsvērumi nav nebūtiski. Kopējais aizliegtās vienošanās plāns ietvēra automašīnu stikla piegāžu sadali starp aizliegtās vienošanās dalībniekiem gan attiecībā uz jau esošiem piegādes līgumiem, gan jauniem līgumiem. Kā izriet no Vispārējās tiesas faktu konstatējuma pārsūdzētā sprieduma 24. punktā, šī sadale tādējādi attiecās uz šo dalībnieku darbību kopumā attiecīgajā tirgū, ko it īpaši apstiprina aizliegtās vienošanās darbības veids, atbilstoši kurai aizliegtā vienošanās ietvēra korektīvus pasākumus, ievērojot jau esošos piegādes līgumus. No tā izriet, ka pārdošanas apjoms, kas gūts, pamatojoties uz līgumiem, kuri noslēgti pirms pārkāpuma laikposma un kuri pašā pārkāpuma laikposmā nav tikuši pārslēgti, ir jāuzskata par aizliegtās vienošanās darbībās ietilpstošiem līgumiem šī sprieduma 19. punktā minētās judikatūras izpratnē. Līdz ar to ir jākonstatē – ja Komisija nebūtu tiesīga šo pārdošanas apjomu iekļaut tajā pārdošanas apjomā, kas aprēķināts, piemērojot 2006. gada pamatnostādņu 13. punktu, no tā izrietošā naudas soda apmērs neatspoguļotu pārkāpuma ekonomisko nozīmi. Tāpēc Vispārējā tiesa, uzskatīdama, ka strīdīgais pārdošanas apjoms ietilpa minētajā pārkāpumā, nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

24 Līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otro daļu

Lietas dalībnieku argumenti

25 Otrajā pamatā, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 410.–423. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai par tās spriedumu, ka tām Komisijas piemērotā galīgā naudas soda apmērs nepārsniedza 10 % no kopējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, kā tas ir paredzēts Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrajā daļā (turpmāk tekstā – "likumiskais naudas soda maksimālais apmērs").

26 Vispārējā tiesa esot tādējādi pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka Komisija, konvertējot kopējā apgrozījuma summu, kas apelācijas sūdzības iesniedzēju gadījumā bija izteikta sterliņu mārciņās, bija tiesīga izmantot Eiropas Centrālās bankas (ECB) vidējo maiņas kursu laikposmā no 2007. gada 1. aprīļa līdz 2008. gada 31. martam, nevis maiņas kursu, kāds bija spēkā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā, proti, 2008. gada 12. novembrī. Maksimālais apmērs, kādu Komisija esot bijusi tiesīga piemērot apelācijas sūdzības iesniedzējām, bija EUR 317 547 860, proti, par EUR 39 452 140 mazāk nekā naudas soda apmērs, kāds galu galā tām tika piemērots.

27 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējās tiesas interpretācija neatbilst Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrajā daļā paredzētā naudas soda maksimālā apmēra mērķim – tas sniedz aizsardzību pret valūtas svārstībām pirms Komisijas lēmuma pieņemšanas, proti, datumā, kad naudas sods kļūst iekasējams.

28 Šajā ziņā Vispārējā tiesa esot kļūmīgi pamatojusies uz judikatūru par maiņas kursu, kas ir piemērojams naudas soda pamatsummas aprēķinam, un šī judikatūra neesot attiecināma uz likumiskā naudas soda maksimālā apmēra aprēķināšanu, jo Savienības likumdevēja izvirzītais mērķis, ieviešot šādu maksimālo apmēru, esot pilnīgi atšķirīgs un neatkarīgs no mērķa, kāds ir pārkāpuma smaguma un ilguma

kritērijiem. Šī maksimālā apmēra mērķis pavisam konkrēti esot sniegt absolūtu aizsardzību pret valūtas svārstību nelabvēlīgajām sekām, kas var notikt līdz Komisijas lēmuma pieņemšanas datumam, kā tas izrietot arī no Tiesas judikatūras, it īpaši 2000. gada 16. novembra sprieduma *Enso Española*/Komisija (C-282/98 P, EU:C:2000:628) 59. punkta, 2000. gada 16. novembra sprieduma *Sarrió*/Komisija (C-291/98 P, EU:C:2000:631) 89. punkta, 2002. gada 15. oktobra sprieduma *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582) 606. punkta, kā arī 2014. gada 4. septembra sprieduma *YKK* u.c./Komisija (C-408/12 P, EU:C:2014:2153) 63. punkta.

29 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas uzskatu pārsūdzētā sprieduma 418. punktā, saskaņā ar kuru uzņēmumiem pašiem ir jāuzņemas valūtas svārstību risks laikā no iepriekšējā uzņēmējdarbības gada līdz Komisijas lēmuma pieņemšanas datumam, kas šiem uzņēmumiem radot ievērojamas izmaksas. Šāds uzskats neesot saderīgs ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta mērķi, un tam neesot nekāda pamatojuma Tiesas judikatūrā.

30 Treškārt, Vispārējās tiesas pieeja neļaujot nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmumiem, kuru grāmatvedība tiek kārtota citās valūtās, nevis euro, un uzņēmumiem, kuru grāmatvedība tiek kārtota euro, tāpēc ka pirmie minētie uzņēmumi esot pakļauti riskam, ka likumiskais naudas soda maksimālais apmērs var būtiski mainīties atkarībā no valūtas svārstībām, kamēr otrie neesot pakļauti šādam riskam.

31 Ceturtkārt, Vispārējās tiesas izraudzītā pieeja neļaujot nodrošināt tiesisko noteiktību, tāpēc ka tā radot neskaidrību par maksimālo finanšu risku, kāds varētu rasties uzņēmumiem, kuru konta valūta nav euro.

32 Komisija apgalvo, ka šis pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Tiesas vērtējums

33 Otrajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā pārmet Vispārējai tiesai tās spriedumu, ka Komisija bija tiesīga likumisko naudas soda maksimālo apmēru aprēķināt, pamatojoties uz vidējo valūtas maiņas kursu, kāds bija spēkā uzņēmējdarbības gadā pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, nevis uz maiņas kursu, kāds bija spēkā šī lēmuma pieņemšanas datumā. Tās apgalvo, ka, šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa nav ievērojusi šī likumiskā maksimālā apmēra mērķi, Tiesas judikatūru, kā arī vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās noteiktības principus.

34 Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka attiecībā uz katru uzņēmumu un uzņēmumu apvienību, kas piedalījušies pārkāpumā, naudas sods nepārsniedz 10 % no tā kopējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā.

35 Apelācijas sūdzības iesniedzējas, kuru kopējais apgrozījums iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā ir izteikts sterliņu mārciņās, neapstrīd Komisijas tiesības naudas sodus, ko tā piemēro saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. pantu, noteikt euro. Taču šajā tiesību normā nav nevienas norādes par valūtas maiņas kursu, kāds būtu jāizmanto, lai noteiktu likumisko naudas soda maksimālo apmēru, ja šīs tiesību normas 2. punktā minētais kopējais apgrozījums ir izteikts kādā citā valūtā, nevis euro.

36 Šajā ziņā, lai novērtētu Komisijas izmantotās konvertācijas metodes pamatotību, jānorāda, ka Vispārējā tiesa ir atsaukusies, un šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas to nav kritizējušas, uz likumiskā naudas soda maksimālā apmēra mērķi, kas ir precizēts Tiesas 2005. gada 28. jūnija sprieduma *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408) 281. un 282. punktā un ko Vispārējā tiesa ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 414. punktā. Šis mērķis ir izvirzīts, lai novērstu, ka tiek uzlikti naudas sodi, kurus – kā to ir iespējams paredzēt – uzņēmumi nebūs spējīgi samaksāt, ņemot vērā to lielumu, kas – kaut arī aptuveni un neprecīzi – ir noteikts atkarībā no uzņēmumu kopējā apgrozījuma.

37 Kā izriet no Tiesas judikatūras, uzņēmumam iespējami piemērojamajam naudas soda apmēram ir skaitlisks un absolūts maksimālais apmērs, tādējādi naudas soda maksimālais apmērs, kāds var tikt piemērots kādam uzņēmumam, ir iepriekš nosakāms (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 9. jūlijs, *InnoLux*/Komisija, C-231/14 P, EU:C:2015:451, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Tāpēc, ņemot vērā šo mērķi, Vispārējo tiesu nevar kritizēt par tās uzskatu pārsūdzētā sprieduma 415. punktā, ka principā tieši saistībā ar ekonomisko realitāti, kāda tā ir bijusi iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms lēmuma pieņemšanas par sodīšanu par EKL 81. panta pārkāpumu, ir jānosaka maksimālais apmērs, kas izriet no Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrās daļas.

39 Kā ģenerāladvokāte uzsvērusi savu secinājumu 51. punktā, šāds konstatējums ir saderīgs ar Savienības likumdevēja izvēli apgrozījumu, kas ir gūts pēdējā noslēgtajā uzņēmējdarbības gadā pirms lēmuma par naudas soda apmēra noteikšanu pieņemšanas, izraudzīties principā kā atsauces vērtību, kas ir iepriekš nosakāma un kas vislabāk atspoguļo uzņēmuma finanšu spējas datumā, kad tiek atzīta tā atbildība par pārkāpumu un kad Komisija tam piemēro finansiālu sankciju.

40 Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotajam jākonstatē, ka šāda izvēle pamato arī to, ka šajā laikposmā spēkā esošais valūtas maiņas kurss tiek izraudzīts šīs atsauces vērtības konvertācijas vajadzībām, ja šī vērtība ir izteikta kādā citā valūtā, nevis euro.

41 Jānorāda, ka, pirmkārt, runājot par uzņēmuma finanšu spējas novērtēšanu, Savienības likumdevēja izvēlei atbilstīga šajā ziņā ir atsaukšanās nevis uz valūtas maiņas kursu, kas ir spēkā lēmuma par naudas soda piemērošanu pieņemšanas datumā, bet gan uz vidējo valūtas maiņas kursu iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms šī lēmuma pieņemšanas, tāpēc ka šis pēdējais vislabāk atspoguļo ekonomisko realitāti, kāda tā bijusi minētajā uzņēmējdarbības gadā.

42 Šajā ziņā pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotajam no Tiesas judikatūras nav iespējams secināt, ka, runājot par naudas soda maksimālā apmēra konvertāciju, minētā tiesa būtu nospriedusi, ka obligāti ir jāizmanto maiņas kurss, kas ir spēkā lēmuma par naudas soda piemērošanu pieņemšanas brīdī. Gluži pretēji jākonstatē, ka šajā judikatūrā ir apstiprināts tas, kā Vispārējā tiesa būtībā nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 415. punktā, proti, ja ir jānovērtē, kāda ir bijusi ekonomiskā realitāte kādā noteiktā laikā, loģiski ir atsaukties uz maiņas kursu, kas ir bijis spēkā šajā laikposmā. Pretējā gadījumā šādas ekonomiskās realitātes vērtējumu katrā ziņā izkropļotu ārēji un nejauši faktori, piemēram, valūtas maiņas kursa izmaiņas, kas notikušas laikposmā pēc vērtējuma veikšanas (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2000. gada 16. novembris, *Sarrió*/Komisija, C-291/98 P, EU:C:2000:631, 86. un 88. punkts).

43 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 416. punktā Vispārējās tiesas apstiprinātā konvertācijas metode atbilst šī sprieduma 37. punktā atgādinātajai prasībai par likumiskā naudas soda maksimālā apmēra paredzamību, jo šādas metodes pamatā ir maiņas kurss, kas ir iepriekš zināms pirms Komisijas lēmuma par naudas soda piemērošanu pieņemšanas, un atbilstoši šādai metodei ir iespējams iepriekš noteikt šī naudas soda maksimālo apmēru.

44 Treškārt, runājot par apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojumu, ka Vispārējā tiesa neesot ievērojusi likumiskā maksimālā apmēra mērķi tādā ziņā, ka šis maksimālais apmērs garantējot absolūtu aizsardzību pret valūtas svārstībām līdz lēmuma par naudas soda piemērošanu pieņemšanas datumam, šāds apgalvojums nav atbalstāms.

45 Kā ģenerāladvokāte uzsvērusi savu secinājumu 55. punktā, šāda aizsardzība ir nevis likumiskā naudas soda maksimālā apmēra autonoms mērķis, bet gan drīzāk tādas aizsardzības aspekts, ko šis maksimālais apmērs sniedz pret pārmērīgiem un nesamērīgiem naudas sodiem (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 281. punkts). Tā, runājot par likumiskā naudas soda maksimālā apmēra mērķi, apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar izvirzīt argumentu,

pamatojoties uz šī sprieduma 28. punktā minēto judikatūru. Lai arī šajā judikatūrā par pārdošanas apjoma vērtības konvertāciju saistībā ar naudas soda pamatsummas noteikšanu ir atzīts, ka likumiskais maksimālais apmērs ierobežo valūtas svārstību iespējamās nelabvēlīgās sekas, no šīs judikatūras neizriet nedz tas, ka šis maksimālais apmērs ir absolūta aizsardzība pret šādām svārstībām, nedz tas, ka attiecīgais valūtas maiņas kurss minētā maksimālā apmēra noteikšanai ir tieši tas, kas ir spēkā lēmuma par naudas soda piemērošanu pieņemšanas datumā.

46 Runājot par apgalvotajām valūtas svārstību sekām attiecībā uz likumisko naudas soda maksimālo apmēru, kas konvertēts euro, jākonstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav iesniegušas nevienu pierādījumu, lai pierādītu, ka kļūdains ir Vispārējās tiesas konstatējums pārsūdzētā sprieduma 415. punktā, saskaņā ar kuru Komisijas izraudzītā likumiskā naudas soda maksimālā apmēra aprēķināšanas metode ierobežo šādu svārstību iespējamās nelabvēlīgās sekas. No šī sprieduma 42. punkta izriet, ka šāda metode, kuras pamatā ir vēsturiskais maiņas kurss, kas bijis spēkā iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms lēmuma par naudas soda piemērošanu pieņemšanas, nevis maiņas kurss, kas ir spēkā šāda lēmuma pieņemšanas datumā, pēc būtības šādu svārstību sekas attiecībā uz naudas soda likumisko maksimālo apmēru tiecas neitralizēt līdz minētā lēmuma pieņemšanai. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija nav pieņemama, jo konvertācijas metodei, kuras pamatā ir ikdienas maiņas kurss, pretēji Vispārējās tiesas pieņemtajai metodei katrā ziņā piemīt nejaušības un nenoteiktības iezīmes.

47 Līdz ar to ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 416. punktā nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka Komisijas izmantotā konvertācijas metode, lai noteiktu likumisko naudas soda maksimālo apmēru, bija atbilstīga šī maksimālā apmēra mērķim.

48 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar izvirzīt argumentu, balstoties uz faktu, ka uzņēmumi, kuru grāmatvedība tiek kārtota kādā citā valūtā, nevis euro, ciešot no nevienlīdzīgas attieksmes salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kuru grāmatvedība tiek kārtota euro, sakarā ar pirmo minēto uzņēmumu valūtas risku. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas neapstrīd, ka tām piemērotais naudas sods var tikt izteikts euro, tās nenovēršami ir pakļautas valūtas svārstībām. Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 418. punktā ir pamatoti nospriedusi, ka valūtas svārstībām ir nejaušības raksturs, kas var radīt kā priekšrocības, tā neērtības, ar kurām uzņēmumiem, kuri daļu no sava pārdošanas apjoma gūst eksporta tirgos, parasti ir jāsaskaras savā komercdarbībā un kuru esamība pati par sevi nav tāda, lai atkarībā no pārkāpuma smaguma un ilguma noteikto likumisko naudas soda apmēru padarītu par neatbilstošu.

49 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments, ka Vispārējā tiesa iespējami pārkāpusi tiesiskās noteiktības principu, ir balstīts, kā tas jau tika nospriests šī sprieduma 46. punktā, uz kļūdainu pieņēmumu, ka Vispārējās tiesas apstiprinātā aprēķina metode esot pakļāvusi tās riskam, ka likumiskais naudas soda maksimālais apmērs var mainīties atkarībā no valūtas svārstībām laikā no iepriekšējā uzņēmējdarbības gada beigām līdz apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumam.

50 Līdz ar to šie argumenti ir jānoraida kā nepamatoti.

51 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 421. punktā nospriežot, ka Komisija bija tiesīga likumisko naudas soda maksimālo apmēru aprēķināt, atsaucoties uz apelācijas sūdzības iesniedzēju kopējo apgrozījumu iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā, kas konvertēts euro, izmantojot minētajā uzņēmējdarbības gadā spēkā esošo vidējo maiņas kursu.

52 Līdz ar to otrais apelācijas sūdzības iesniedzēju pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu – vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpumu, kā arī Vispārējās tiesas neierobežotas kompetences neizmantošanu

Lietas dalībnieku argumenti

53 Trešajam apelācijas sūdzības iesniedzēju pamatam, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 396.–402., 434., 438. un 440.–444. punktu, ir divas daļas.

54 Pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nepareizi piemērojot vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus, noraidīdama pamatu, saskaņā ar kuru tās apgalvo, ka Komisijas piemērotais naudas sods proporcionāli esot bijis daudz lielāks nekā citiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem piemērotais sods sakarā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju mazāk diversificēto darbību.

55 Tādējādi Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, ka, ja naudas soda nelabvēlīgās sekas uzņēmumam ir nesamērīgas salīdzinājumā ar citiem lēmuma adresātiem piemērotā naudas soda sekām, par ko liecinot naudas soda procentuālā daļa no šo uzņēmumu kopējā gada apgrozījuma, Komisijai ir jānodrošina samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principu ievērošana. Šajā lietā šāds faktiskais stāvoklis esot bijis iepriekš paredzams apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī, par ko liecinot Vispārējai tiesai iesniegtais konsultāciju uzņēmuma ziņojums. Vispārējā tiesa šajā ziņā esot nepareizi interpretējusi minētā ziņojuma mērķi, jo tas esot ticis iesniegts nevis kā pierādījuma elements attiecībā uz faktiem pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, bet gan kā pierādījums faktam, ka ievērojamā naudas soda piemērošanai apelācijas sūdzības iesniedzējām esot nesamērīga ietekme un tā izraisot šo uzņēmumu finansiālā stāvokļa būtisku pasliktināšanos salīdzinājumā ar citiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem.

56 Turklāt Vispārējā tiesa esot nepareizi interpretējusi apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru tika apgalvots, ka Komisijai bija jāņem vērā nevis tirgus apstākļiem mazāk pielāgoto uzņēmumu iespējamie finansiālie zaudējumi, bet gan ietekme, kādu ievērojama apmēra naudas sods varētu radīt uzņēmumu finansiālajam stāvoklim, it īpaši jau tādiem uzņēmumiem, kuru darbība ir vismazāk diversificēta.

57 Visbeidzot Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentiem līdzīgi argumenti ir tikuši ņemti vērā gan iepriekšējos Komisijas lēmumos, gan Vispārējās tiesas nolēmumos, it īpaši 2012. gada 12. decembra spriedumā *Novácke chemické závody*/Komisija (T-352/09, EU:T:2012:673).

58 Runājot par trešā pamata otro daļu, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atturoties no savas neierobežotās kompetences izmantošanas vajadzīgajā apjomā, lai novērstu nevienlīdzīgo attieksmi pret apelācijas sūdzības iesniedzējām salīdzinājumā ar citiem izskatāmā pārkāpuma dalībniekiem, par kuru pieņemts apstrīdētais lēmums. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējai tiesai, izmantojot šo kompetenci, esot vajadzējis ņemt vērā naudas soda samaksas radītās finansiālās grūtības, un šajā nolūkā neesot vajadzīgs, lai šādas grūtības radītu ārkārtas apstākļus, kā Vispārējā tiesa esot nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 443. punktā. Lai šādas grūtības būtu pamats naudas soda apmēra koriģēšanai, pietiek, ja šādas grūtības pēc rakstura ir tādas, kas būtiski ietekmē apelācijas sūdzības iesniedzējas, liekot tām ciest nevienlīdzīgas attieksmes dēļ salīdzinājumā ar citiem pārkāpuma dalībniekiem.

59 Komisija uzskata, ka šis pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Tiesas vērtējums

60 Šī pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā, pārbaudīdama apstrīdētā lēmuma likumību saskaņā ar LESD 263. pantu, ir nepareizi piemērojusi vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus. Tās uzskata, ka saskaņā ar šiem principiem Vispārējai tiesai ir pienākums nospriest, ka Komisijai naudas soda apmēra noteikšanā esot bijis jāņem vērā, ka piemērotā naudas soda ietekme uz apelācijas sūdzības iesniedzējām ir acīmredzami nelabvēlīgāka nekā uz citiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem sakarā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju mazāk diversificēto darbību, kas izpaužoties kā procentuāla atšķirība, kāda šim naudas sodam ir salīdzinājumā ar attiecīgo uzņēmumu kopējo apgrozījumu.

61 Runājot par pārsūdzētā sprieduma 400. punktā minētajā konsultāciju uzņēmuma ziņojumā ietverto informāciju, no pārsūdzētā sprieduma 401. punkta izriet, ka būtībā sprieduma 274. un 275. punktā izklāstīto iemeslu dēļ, proti, ka šajā ziņojumā bija teikts par apelācijas sūdzības iesniedzēju finansiālā stāvokļa pārmaiņām pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas un ka līdz ar to šai informācijai, veicot pārbaudi saskaņā ar LESD 263. pantu, nekādā ziņā nevarēja būt ietekme uz minētā lēmuma likumību, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šī informācija vairs nav jāņem vērā, novērtējot naudas soda likumību.

62 Lai arī apelācijas sūdzības iesniedzējas patiešām netieši ir apgalvojušas šo pierādījuma elementu sagrozīšanu, īpaši apgalvodamas Vispārējās tiesas iespējamo pārpratumu par šī ziņojuma mērķi, vienkāršs mājiens par tādu sagrozīšanu neatbilst Tiesas judikatūrā izvirzītajām prasībām, saskaņā ar kurām apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda elementi, kas ir tikuši sagrozīti, un jāpierāda kļūdas analīzē, kas apelācijas sūdzības iesniedzēja vērtējumā ir likušas Vispārējai tiesai pieļaut šādu sagrozīšanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2004. gada 7. janvāris, *Aalborg Portland* u.c./Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 50. punkts).

63 Turpinājumā runājot par argumentu, ka nav ņemta vērā apelācijas sūdzības iesniedzējām piemērotā naudas soda apmēra procentuālā daļa no viņu kopējā apgrozījuma salīdzinājumā ar citiem apstrīdētā lēmuma adresātiem, un apgalvoto nevienlīdzīgo attieksmi, kas no tā izriet, jākonstatē, ka, pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotajam, Vispārējā tiesa uz šo argumentu ir atbildējusi pārsūdzētā sprieduma 397.–399. punktā.

64 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 398. punktā pamatoti nosprieda, ka samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principiem nav pretrunā tas, ka, piemērojot 2006. gada pamatnostādņu 13. punktā paredzēto naudas soda pamatsummas aprēķina metodi, uzņēmumam, kura darbība ir daudz vairāk koncentrēta uz tādu preču un pakalpojumu pārdošanu, kas ir tieši vai netieši saistīti ar pārkāpumu, tiek piemērots naudas sods, kas proporcionāli šī uzņēmuma kopējam apgrozījumam ir daudz lielāks nekā visiem pārējiem uzņēmumiem attiecīgi piemērotā naudas soda proporcija. Vispārējā tiesa konstatēja, ka šādai aprēķina metodei, kuras pamatā nav attiecīgo uzņēmumu kopējais apgrozījums, ir raksturīgi, ka starp šiem uzņēmumiem var veidoties atšķirības attiecībā uz apgrozījumu un tiem piemērotā naudas soda apmēru.

65 Kā jau Vispārējā tiesa konstatēja pārsūdzētā sprieduma 397. punktā, no Tiesas judikatūras izriet, ka Komisijai, nosakot naudas soda apmēru gadījumā, kad šāds naudas sods tiek piemērots vairākiem vienā un tajā pašā pārkāpumā iesaistītiem uzņēmumiem, nav jānodrošina, lai naudas soda galīgais apmērs atainotu attiecīgo uzņēmumu diferenciāciju atkarībā no to kopējā apgrozījuma (spriedums, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 312. punkts).

66 Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvoto vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu un pieņemot, ka ar šo iebildumu tiek apgalvots, ka Komisijai no šīs metodes vajadzēja atkāpties, nolemjot samazināt apelācijas sūdzības iesniedzējām piemērotā naudas soda apmēru sakarā ar to darbības mazāk diversificēto raksturu, jānorāda, kā to paudusi ģenerāladvokāte savu secinājumu 100. punktā, ka procentuālās daļas atšķirība, kādu naudas sods veido attiecībā pret attiecīgo uzņēmumu kopējo

apgrozījumu, pati par sevi nav pietiekams pamats, lai attaisnotu Komisijas atkāpšanos no pašas noteiktās aprēķina metodes. Tas mazāk diversificētiem uzņēmumiem pat sniegtu priekšrocību, pamatojoties uz kritērijiem, kuriem nav nekāda sakara ar pārkāpuma smagumu un ilgumu. Attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanu, piemērojot dažādas aprēķina metodes, nevar savstarpēji tikt diskriminēti uzņēmumi, kas ir bijuši LESD 101. panta 1. punktam pretēja nolīguma vai saskaņotu darbību dalībnieki (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 19. jūlijs, *Alliance One International* un *Standard Commercial Tobacco*/Komisija un Komisija/*Alliance One International* u.c., C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:479, 58. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

67 Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu par naudas soda būtisko ietekmi uz to finansiālo stāvokli, jākonstatē, ka Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, ka Komisijai, nosakot naudas soda apmēru, nav pienākuma ņemt vērā attiecīgā uzņēmuma ekonomisko stāvokli un īpaši tā finanšu spējas, jo šāda pienākuma atzīšana nozīmētu nepamatotu konkurences priekšrocību piešķiršanu uzņēmumiem, kas nav tik veiksmīgi pielāgojušies tirgus apstākļiem (spriedums, 2007. gada 10. maijs, *SGL Carbon* /Komisija, C-328/05 P, EU:C:2007:277, 100. punkts un tajā minētā judikatūra).

68 Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar lietderīgi apgalvot, ka šādi apsvērumi esot tikuši ņemti vērā citos Komisijas lēmumos, jo saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru Komisijas agrākā lēmumpieņemšanas prakse nav uzskatāma par juridisko ietvaru, kāds piemērojams naudas sodiem konkurences tiesību jomā (spriedums, 2015. gada 23. aprīlis, *LG Display* un *LG Display Taiwan* /Komisija, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 67. punkts un tajā minētā judikatūra).

69 Šādos apstākļos trešā pamata pirmā daļa nevar tikt apmierināta.

70 Trešā pamata otrajā daļa apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav pienācīgi izmantojusi savu neierobežoto kompetenci, kas tai piešķirta ar LESD 261. pantu, lasot to kopā ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu, jo tā nav samazinājusi naudas soda apmēru, lai pret aizliegtās vienošanās dalībniekiem nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi.

71 Jāatgādina, ka saskaņā ar iepriekšējā punktā minētajām tiesību normām Vispārējā tiesa ir tiesīga papildu vienkāršai Komisijas noteikto naudas sodu likumības pārbaudei aizstāt Komisijas vērtējumu ar savējo un tā rezultātā atcelt, samazināt vai palielināt piemēroto naudas sodu vai kavējuma naudu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 75. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

72 Savukārt Tiesai, apelācijas tiesvedībā lemjot par tiesību jautājumiem, taisnīguma apsvērumu dēļ nav ar savu novērtējumu jāaizstāj Vispārējās tiesas vērtējums, kura, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, lēmusi par naudas sodu apmēru, kas uzņēmumiem piemēroti par Savienības tiesību pārkāpumu (spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 164. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

73 Tikai tad, ja Tiesa uzskatītu, ka sankcijas līmenis ir ne vien neatbilstošs, bet arī tādā mērā pārmērīgs, ka tas ir nesamērīgs, tai šajā ziņā būtu jākonstatē kļūda tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa ir pieļāvusi, nosakot neatbilstošu naudas soda apmēru (spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 165. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

74 Šajā ziņā no pārsūdzētā sprieduma 433., 438. un 441. punkta izriet, ka saistībā ar iespējami nesamērīgo apelācijas sūdzības iesniedzējām piemēroto naudas sodu Vispārējā tiesa, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, izskatīja to argumentus, pirmkārt, par faktu, ka to mazāk diversificētās darbības dēļ šī naudas soda apmērs to finansiālajam stāvoklim radot daudz lielāku slogu nekā pārējiem attiecīgajiem uzņēmumiem piemērotais naudas sods, un, otrkārt, par faktu, ka minētā naudas soda seku dēļ tiekot pasliktināts to finansiālais stāvoklis. Vispārējā tiesa šajā ziņā ņēma vērā šī sprieduma 55. punktā minētā konsultāciju uzņēmuma ziņojumā izklāstītos apstākļus.

75 Runājot par pirmo argumentu, kā izriet no šī sprieduma 64. punkta, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 438. punktā ir pamatoti nospriedusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotajiem apstākļiem, pat pieņemot tos par neapšaubāmiem, nav nekāda sakara ar naudas soda samērīguma pārbaudi.

76 Runājot par otro argumentu, no pārsūdzētā sprieduma 441. un 442. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa ir pamatoti uzskatījusi, ka iespējamo finansiālo grūtību pastāvēšana pati par sevi var būt pamats naudas soda samazināšanai tikai ārkārtas apstākļos, ja to pamato pārākas intereses. Vispārējā tiesa būtībā jau pārsūdzētā sprieduma 441. punktā ir konstatējusi, ka šādu grūtību automātiska ņemšana vērā nozīmētu preventīvās iedarbības laupīšanu naudas sodiem, ko Komisija piemēro uzņēmumiem saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu.

77 Tādējādi, pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotajam, Vispārējā nosprieda, nevis ka tās neierobežotā kompetence var tikt izmantota tikai ārkārtas apstākļos, bet gan ka naudas soda samazināšana, pamatojoties uz apgalvoto finansiālo grūtību pastāvēšanu, var notikt tikai tad, ja tās ir ārkārtas grūtības. Pārsūdzētā sprieduma 434. un 443. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, pamatojoties uz tai pieejamajām ziņām, konkrētajā lietā tas tā nebija.

78 Līdz ar to ir jākonstatē, ka trešā pamata otrā daļa ir jānoraida, jo tā, pirmkārt, ir balstīta uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni un, otrkārt, ar to ir mēģināts panākt Vispārējās tiesas faktu vērtējuma pārskatīšanu, ko Tiesa nevar veikt apelācijas tiesvedībā.

79 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, trešais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

80 Tā kā neviens no apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītajiem pamatiem to apelācijas sūdzības atbalstam nav apmierināms, apelācijas sūdzība ir noraidāma kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

81 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši tā paša reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējām spriedums ir nelabvēlīgs un Komisija ir prasījusi piespriest tām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tām ir jāpiespriež atlīdzināt šīs apelācijas tiesvedības izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

***2) Pilkington Group Ltd, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH* un *Pilkington Italia SpA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]